

Nr 12

Av herrar **Gustafson** i Dädesjö och **Håstad**, om uppdelning av nationalmusei nuvarande avdelning för slottssamlingar och utom museet deponerade konstverk på två fristående avdelningar.

Sedan länge har en anpassning av nationalmusei organisation till museets verkliga arbetsförhållanden varit aktuell. Ett steg mot en sådan anpassning har nationalmuseichefen tagit i sina anslagsäskanden för budgetåret 1957/58 genom förslaget att uppdelna den nuvarande avdelningen för slottssamlingar och utom museet deponerade konstverk i två avdelningar. Samma önskemål har framförts av museichefen i hans anslagsäskanden under de tre närmast föregående åren.

Nationalmusei slottssamlingar omfattar sedan gammalt målningar, skulpturer, handteckningar och enstaka konsthantverksföremål på Gripsholms, Drottningholms, Rosersbergs och Strömsholms slott samt, ehuru i mindre omfattning, på Stockholms och Rosendals slott. Sedan 1953 ingår i slottssamlingarna även konst- och konsthantverkssamlingarna på Harpsund.

Av de olika slotten har Gripsholm, som inrymmer svenska statens porträttsamling, helt museal karaktär. Gripsholmssamlingarna besöktes 1955 av mer än 72 500 personer. Porträttsamlingen, som uppgår till i runt tal 2 575 nummer, är till huvudsaklig del utställd i slottet; porträtt efter 1809 utställes dock till följd av lokalbrist i Gripsholms folkhögskola. Av det statistiska material, som redovisats av 1948 års konstutredning, framgår, att samlingarna å Gripsholm, bortsett från konstmuseet i Göteborg, utgör det mest besökta konst- och konsthantverksmuseet i Sverige (utanför Stockholm). Om de kombinerade konst- och kulturhistoriska museerna medräknas, kommer gripsholmssamlingarna i fråga om besökarantal på tredje plats. I fråga om gruppvisningar för allmänheten kommer samlingarna på främsta plats bland hela landets konst- och kulturhistoriska museer med 697 visningar för ca 45 000 besökare.

Nationalmusei slottssamlingar och museets depositions- och konstbildningsverksamhet sammanfördes 1917 till en avdelning. Redan 1922 framstod emellertid tydliga olägenheter av denna sammankoppling, varför dåvarande avdelningsföreståndaren förklarade en klyvning av avdelningen vara nödvändig. Han motiverade detta främst med att avdelningens aktivitet riktades mot så skilda håll som det aktuella konstbildningsarbetet och förvalt-

ningen av de historiska samlingarna på slotten. Sedan svenska porträttarkivet 1930 tillförts avdelningen, samtidigt som det konstpedagogiska arbetet utvecklats, har de angivna olägenheterna ytterligare framträtt. Den 11 februari 1949 bemyndigade också Kungl. Maj:t museichefen att utan hinder för gällande stadgar förordna en av museets intendent att med åliggande i tillämpliga delar, som ankommer på förste intendent, förestå slottssamlingarna och svenska porträttarkivet ävensom utöva det närmaste inseendet över statens i andra offentliga inrättningar befintliga konstverk, försåvitt desamma ej är ställda under annan myndighets vård. Nationalmuseiutredningen (SOU 1949: 39) tillstyrkte den så gjorda uppdelningen, då de i avdelningen ingående verksamhetsgrenarna enligt utredningens mening ställde för olikartade krav på befattningshavarens utbildning och intressen samt pålade avdelningsföreståndaren en orimlig arbetsbörda. Utredningen fann Kungl. Maj:ts angivna bemyndigande innebära, att sammankopplingen av konsthbildningsverksamheten och slottssamlingarna upphört, mot vilken uppfattning ingen av remissinstanserna framförde någon anmärkning. Ett genomförande av museichefens hemställan synes oss vara en förutsättning för att ernå en önskad koncentration av såväl det från depositionsavdelningen bedrivna konsthbildningsarbetet som en effektiv vård av slottssamlingarna m. m.

Den nuvarande föreståndaren för slottssamlingarna erhöll förordnandet 1949 och är nu placerad i lönegrad Ce 29: 31. Den kostnadsökning, som skulle uppstå vid bifall till detta förslag, uppgår enligt nu gällande löneplan till 1 008 kronor.

Under hänvisning till det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta om en uppdelning av nationalmusei nuvarande avdelning för slottssamlingar och utom museet deponerade konstverk på två fristående avdelningar och i samband därmed att en tjänst som intendent i Ce 29 förändras till tjänst som förste intendent i Ca 31.

Stockholm den 16 januari 1957

Hjalmar Gustafson
i Dädesjö

Elis Håstad